

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба таҳқиқи диссертатсионии Ифтихори Амонкул дар мавзуи «Ҷанбаҳои ҳунари ва вижагиҳои жанрии ашъори Мастон Шерали», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.15. Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) пешниҳод шудааст.

Мубрамии мавзуи таҳқиқи диссертатсионӣ дар он мушаххас мегардад, ки рӯзгор ва осори Мастон Шерали нахустин бор ба таҳқиқи ҷомеъ ва монографӣ кашида шудааст. Ба ҳамагон маълум аст, ки солҳои 50-уму 60-уми садаи бист дар адабиёти мо таҳаввулот назарраси шаклию маънавӣ ба вуҷуд омад. Дар ин давра бо таваҷҷуҳ ба эҳё намудани суннатҳои побарҷои адибони пешин, тарғиби ғояҳои миллӣ, ватандорӣ ва гиромидошти арзишҳои миллӣ дар эҷоди каломи ҳунари афзалият пайдо кард. Ба ин роҳ жанрҳои анъанавии адабиёти классикӣ бо муҳтавои нав ва мавзӯҳои дархури замон эҳё гардиданд, ки дастоварди арзандаи адабиёти он солҳо ва даврони баъд арзёбӣ мешавад. Дар сафи шоирони навҷӯ, ки таҳаввулот адабии замон ба ибтикороти эшон вобаста аст, Мастон Шералиро низ метавон ворид намуд. Зеро вай бо эҷодиёти худ намунаҳои олии ғазал, рубой, дубайтӣ, қитъаро манзур карда дар шеърӣ нав ҳам намунаҳои хуберо рӯномаӣ кардааст. Бо вуҷуди ин, то кунун дар адабиётшиносии муосир зиндагинома ва осори бадеии Мастон Шерали таҳқиқ нашудааст. Бинобар ин, таҳқиқоти диссертант дар мавзуи «Ҷанбаҳои ҳунари ва вижагиҳои жанрии ашъори Мастон Шерали» саривақтӣ буда, ба мубрамии пажӯҳиш далолат мекунад.

Ифтихори Амонкул соли 2013 факултети филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айниро бо ихтисоси забон ва адабиёти тоҷик хатм намуда, аз соли 2019 унвонҷӯии кафедраи назария ва таърихи адабиёти Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ба ҳисоб меравад.

Кори диссертатсионии Ифтихори Амонкул аз муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқ, 4 боб, 14 фасл ва 5 зерфасл, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт ва нашри таълифоти муаллиф иборат мебошад.

Дар муқаддима мубрамии мавзуи таҳқиқи диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи омузиши масъалаи илмӣ арзёбӣ гардида, объект ва мавзуи таҳқиқ, ҳадаф ва вазифаҳои он, асосҳои назарӣ ва методологӣ,

навгониҳои илмӣ, аҳаммияти назариявӣ ва амалии он муайян карда шудааст.

Дар боби якуми диссертатсия **«Чойгоҳи Мастон Шералӣ дар адабиёти солҳои 60-80-уми садаи XX»**, ки се фасл дорад, асосан, масъалаҳои «Вазъи адабиёти солҳои 60-80-уми садаи XX», «Зиндагиномаи Мастон Шералӣ» ва «Тавсифи мероси адабии шоир» ба риштаи таҳқиқ кашида шудааст.

Дар боби дуюми диссертатсия **«Мавқеи жанрҳои адабӣ дар эҷодиёти Мастон Шералӣ»** номгузорӣ шуда аз як фасл ва 5 зерфасл иборат мебошад. Дар фасл ва зерфаслҳои ин боб вижагиҳои жанрӣ, мавқеи ғазал, рубоӣ, дубайтӣ, чаҳорпора ва шеърӣ озод дар ашъори Мастон Шералӣ баррасӣ шудааст.

Боби сеюми диссертатсия **«Вижагиҳои мавзӯӣ ва бадеии ашъори Мастон Шералӣ»** номгузорӣ шуда аз 7 фасл иборат мебошад. Дар ин боб ҷанбаҳои мавзӯӣ ва бадеӣ аз ҷумла мавзӯҳои ишқӣ, иҷтимоӣ, тавсифи Ватан ва модар, хусусиятҳои забонӣ, вижагиҳои сабкӣ ва воситаҳои тасвири бадеӣ баррасӣ шудаанд.

Дар боби чорум **«Вазн, қофия ва радиф дар ашъори Мастон Шералӣ»** маълумот дода шуда дар 3 фасл фароҳам оварда шудааст ва аз бобҳои калидии таҳқиқот ба ҳисоб меравад. Дар ин боб масъалаҳои вазн, қофия ва радиф дар ашъори Мастон Шералӣ ба риштаи таҳқиқ кашида шудаанд.

Нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва натиҷаҳои диссертатсия илман асоснок буда, бо хулосаҳои муҳиму далелнок мустаҳкам гардидаанд.

Диссертант аз рӯйи мавзӯи таҳқиқаш, дар маҷмӯъ, 10 мақолаи илмӣ ба нашр расонидааст, ки аз онҳо 6 ададаш дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон интишор ёфтаанд, ки аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудаанд.

Хулоса, диссертатсияи Ифтихори Амонкул дар мавзӯи **«Ҷанбаҳои ҳунари ва вижагиҳои жанрии ашъори Мастон Шералӣ»** ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдории диссертатсия ва автореферати диссертатсия (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493) ҷавобгӯ буда, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2.

Филология (6.2.15. Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) барои Ҳимоя
пешниҳод карда мешавад.

Рохбари илмӣ:

доктори илмҳои филологӣ, профессор,
мудир кафедраи назария ва таърихи адабиёти
Донишгоҳи байналмилалӣ
забонҳои хориҷии Тоҷикистон

ба номи Сотим Улуғзода

25.10.2025

Салими Хатлонӣ

Нишонӣ: 734064, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино,

кӯчаи Муҳаммадиев 36, х. 21.

Телефон: (+992) 88 300 11 54.

E-mail: s_khatloni@mail.ru

Имзои Салими Хатлониро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои

махсуси ДБЗХТ ба номи Сотим Улуғзода

Ҷосупова Бибиҷон
Ғаниҷонова

Нишонӣ: 734019, шаҳри Душанбе,

кӯчаи Муҳаммадиев, 17/6.

Тел.: +992 372325000

Факс: +992 372325003

Сомона: www.dbz.tj

25.10.2025